

“Vind i håret”

Sykkelstrategi Overhalla kommune 2015-2020

Vedtatt i kommunestyret september 2015:

PS 48/15 Sykkelstrategi og gang-/sykkelveg Overhalla - Namsos – oppstart planarbeid og finansiering av forprosjekt

- 1. Overhalla kommune har i klima- og miljøplanen som mål å bli Sykkelkommune nr. 1 i Namdalen. Det skal utarbeides en helhetlig sykkelstrategi med tiltaksprogram innen utgangen av 2015.*
- 2. Det utarbeides et forprosjekt for tiltaket; Gang- og sykkelveg mellom Overhalla – Namsos. Forprosjektet framlegges kommunestyret før en eventuell detaljplanlegging starter.*
- 3. Forprosjektet utarbeides innenfor en ramme på kr. 300 000 inkl. mva., og finansieres med bruk av disposisjonsfond.*

1. Strategidel

1.1 Bakgrunn

Overhalla kommune ønsker å øke hverdagssyklingen i kommunen, og sykkelstrategien med tiltaksprogram skal medføre et systematisk arbeid for å få det til.

Det er mange viktige grunner til å satse på sykkel. Mer sykling ivaretar ulike samfunnsformål og gir gevinst for enkeltmennesker. Sykling er

- helsefremmende
- miljøvennlig
- en effektiv og billig transportform for kortere avstander - vi sparer tid, areal, veinettet
- gode opplevelser

Sykkel er både god samfunnsøkonomi og strategi for bærekraftig utvikling og et mer universelt utformet samfunn.

Syklister kan ha svært forskjellige forutsetninger og behov, fra voksne transportsyklister til barn i lek og på skoleveg. Dette gjelder særlig med tanke på fysisk tilrettelegging, men også motiverende kampanjer for å få flere til å sykle mer og lengre. Mer og bedre infrastruktur er grunnleggende for å oppnå mer sykling, men det er ikke nok. Vi trenger en sykkelvennlig trafikkkultur og økt kultur for å sykle.

Å være fysisk aktiv legger grunnlag for sunn vekst og utvikling hos barn og ungdom, og er viktig helseforebyggende i alle aldersgrupper. Barn og unge som går eller sykler til skolen har større forutsetninger for å velge sykkelen framfor bil i voksen alder. Fysisk inaktivitet er et voksende samfunnsproblem, og gode vaner må stimuleres i tidlig alder. Barn blir oppdratt til å bruke sykkelen fra de er små og får sykkelopplæring i skolen som igjen vil bidra til god trafikantadferd.

Flere syklister kan gjøre at bilistene tar større hensyn som igjen gir økt sikkerhet og bidrar til mer sykkelvennlig trafikkkultur. Dette kan igjen bidra til at flere velger sykkel i hverdagen. - Den enkleste måten å være fysisk aktiv på er å legge aktiviteten inn i daglige rutiner, for eksempel ved å sykle til fra skole, jobb og fritidsaktiviteter.

Samarbeid / samhandling mellom offentlige og private interessenter er nødvendig for å få til god framdrift i sykkeltilretteleggingen.

- At ulike deler av det offentlige vegnettet / infrastruktur eies av staten, fylkeskommunen og kommunene, nødvendiggjør samordnet innsats fra disse forvaltningsnivåene både når det gjelder for fysiske tiltak og kompetansetiltak / informasjons-/holdningsarbeidet.
- Det er videre viktig å involvere kommunens innbyggere, arbeidsgivere og lag og organisasjoner i arbeidet.
- Kommunen må selv helhetlig bruke sine roller som arealplanlegger, skole- og barnehageeier, tjenesteproducent, samfunnsutvikler m.v..

Sykelstrategien er forankret i Overhalla kommunes visjon, Kommuneplan 2017-2019 og Klima- og miljøplan 2013-2019.

Visjon: - Positiv, frisk og framsynt

Denne visjonen kan blant annet forstås slik og gi følgende konsekvenser (ikke uttømmende):

Positiv - slik skal vi møte omverdenen og våre medmennesker. Vi er en imotekommende og løsningsfokuset medspiller...

Frisk - vi skal stå for sunn livsstil, fysisk aktivitet og trivselsskapende tiltak, høy miljøbevissthet og være en samfunnsaktør som bidrar til å skape begeistring...

Framsynt - vi skal ha fokus på å utvikle oss, våre tjenester og lokalsamfunnet slik at vi møter framtida på en god måte...

Kommuneplan 2007-2019, samfunnsdelen: Noen relevante mål			
Hovedmål		Delmål	
3	Flotte naturressurser og nærmiljø utnyttes med høy miljøbevissthet.	3.1	Innbyggerne har god kunnskap om og glede av naturen gjennom aktiv bruk og god tilgjengelighet.
4	Overhallingene preges av god folkehelse	4.1	I Overhalla er det stor grad av fysisk aktivitet i alle aldersgrupper
		4.2	Overhallingene har et sunt kosthold og en sunn livsstil

Klima- og miljøplan 2013-2019	Vedtatt ambisjon om å bli “sykkeltkommune nr 1 i Namdalen”.
--------------------------------------	--

1.2 Sykkelstrategiens mål

Overhalla skal bli et sted hvor det er attraktivt og trygt å sykle til skole, arbeid og fritidsaktiviteter – og for fornøynsens skyld!

1.3 Hovedstrategier for å nå målsettingen

1. Involvere og engasjere overhallingene i å utvikle Overhalla som sykkelkommune.
2. Synlig tilrettelegge for trygg hverdags sykling for alle aldersgrupper.
3. Sykkelveinlig arealplanlegging.

1.4 Om tiltaksdel

På grunnlag av strategidelen skal det utarbeides en tiltaksdel som rulleres årlig som del av kommunens årshjul / årssyklus, finansiering av tiltak behandles etter behov i økonomiplan/årsbudsjett.

1.5 Kort om status

Det er mye sykling til skolene, og mange elever bruker sykkel som framkomstmiddel. Vi vet likevel ikke hvor stor andel av elevene som sykler ved Hunn og OBUS.

Det er også arbeidssykling i kommunen, bl.a i forbindelse med “kampanjer” blant ansatte. Gode tiltak for å motivere til mer aktivitet og fellesskap blant ansatte.

Det er likevel grunn til å tro at arbeidssyklingen i kommunen er forholdsvis liten. Det har med motivasjon å gjøre, avstand til arbeidssted og ikke minst trygge ferdselsveger.

Det er også viktig med tilrettelegging på arbeidsplassen med f.eks. sikker parkering og garderobes. Hvor bra dette er, har vi ingen sikker dokumentasjon på. Tilrettelagt sykkelparkering er på plass på nye OBUS.

I dag er det trygge ferdselsveger fra alle boligfelt på Skage til Skage sentrum og Hunn skole. Fra boligfeltene nord for Ranemsletta og hele Skogmo sentrum kan en sykle trygt til OBUS og Ranemsletta.

Både på Skage og på Ranemsletta er det laget “snarveger” på sykkelvegene for å øke bruken.

På Ranemsletta er det snarveg gjennom stasjonsområdet rett til OBUS.

På Skage er det snarveg “rett ned” gjennom boligfeltene.

Kommunen har fått ny trygg ferdselsveg for fornøysessykling til Himovatnet.

I tillegg er det trygge småveger som brukes som “hemmelige” sykkelveger til trim og fornøyelse.

Ordning med kommunalt tilskudd til kjøp av el-sykkel er gjennomført i 2015 (jf. klima- og miljøplan) med årlig totalramme kr. 50.000. I 2015 ble rammen oppbrukt med 19 søkere/ el-sykler. (I utgangspunktet er dette en 3-årig tilskuddsordning, se tiltaksdelen).

Det er innkjøpt 2 stk. el sykkeltaxi ved sykeheimen som tilbud til pasienter / brukere.

Det ble gjort sykkelprofilering under Markens Grøde i 2015 med relevante aktiviteter / tilbud (bl.a. var mottakere av tilskudd el-sykkel invitert /viet særskilt oppmerksomhet, sykkeltaxiene var i aksjon, det var gratis veiledning vinterbruk/-vedlikehold og særskilt tilbud vinterdekk).

2. Tiltaksdel

Tiltaksområde 1: Trygt og godt sykkelvegnett

	Tiltak	2016	2017	2018	2019	2020	Ansvar	Status
1	Overhalla kommune skal prioritere videre utbygging av gang- og sykkelveier jf. Klima- og miljøplan 3.6.1.1 <ul style="list-style-type: none"> Ad fylkesveinettet, Overhalla - Namsos Soner rundt skolene med gang- og sykkelvei (4 km) Øvrig veinett: Ranem bru gis høy prioritet <p><u>Steg 1: Iverksettelse av kommunestyrets vedtak i PS 28/15</u> <u>Det utarbeides et forprosjekt for tiltaket: Gang- og sykkelveg mellom Overhalla – Namsos.</u></p>	X	X	X	X	X	Ordfører / rådmann / teknisk sjef	
		X					Teknisk sjef	
2	Å merke / skilte utvalgte sykkelruter i Overhalla (ses i sammenheng med komplementær merking i nabokommuner for gjennomgående traséer i regionen der det er aktuelt)	X						Samarbeid med NTFK og Statens vegvesen pågår med sikte på at skilting gjennomføres i 2016

3	Framtidige boligområder i Overhalla bør lokaliseres dit det finnes gang- og sykkelvei på det tilstøtende fylkesveinettet jf. Klima- og miljøplan 3.6.1.3	X	X	X	X	X	Rådmannen/ Teknisk sjef	
4	Det skal rutinemessig gjøres gjennomgang / befarings/ ROS-analyse av sykkelveinettet med sikte på utredning / iverksetting av forbedringstiltak som gjør det trygt og godt å sykle (belysning, vedlikehold, veikryss mv., skille syklende og gående der det er behov, effektive og trafikksikre overganger mellom ulike løsninger.). <u>Herunder:</u> Gode rutiner for vedlikehold av gate-/veilys (evt. legge presise føringer til vedlikehold i avtale med entreprenør). Reasfaltering av g/s-veier etter behov. - Viktig oppgradering av eksisterende nett. Godt veidekke gjør sykling behageligere vil øke motivasjon til å sykle. Nødvendig vedlikehold av dekke - Gode rutiner for brøyting, feiing og strøing. Gode rutiner for rydding av sikt Rydding av kantvegetasjon langs g/s-veiene for sikt i kryss og avkjørsler er avgjørende for trygg ferdsel. Vegetasjon kan sperre for skilt, gatelys og annet. Velholdte sykkelveier gir økt velvære og motivasjon til å sykle.	X	X	X	X	X	Teknisk sjef	Kommunen/Teknisk sjef og fylkeskommune /statens vegvesen

Tiltaksområde 2: Godt tilgjengelig sykkelparkering

Tiltak	2016	2017	2018	2019	2020	Ansvar	Status
1 Private virksomheter (typisk besøksbygg og store arbeidsplasser) skal stimuleres etc. til å etablere hensiktsmessig sykkelparkering <ul style="list-style-type: none"> herunder å etablere en kommunal tilskuddsordning for dette innenfor rammen av bevilget ramme til folkehelse tiltak i 2016 (butikker, treningsstudio, mm). 	X					Rådmannen	
2 Det søkes etablert hensiktsmessig sykkelparkering ved utvalgte bussholdeplasser i kommunen. Søkes gjennomført som samarbeidsprosjekt med NTFK / Statens vegvesen jf. klima- og miljøplan 3.6.2.4	X	X				Rådmannen / teknisk sjef	
3 Det utredes / iverksettes sykkelparkering i tilknytning til utfartsområder/ turløyper/ parkeringsplasser der det er hensiktsmessig	X	X				Teknisk sjef/ Kultursjefen	
4 Det skal etableres hensiktsmessig sykkelparkering ved kommunale arbeidsplasser / besøksbygg. Det lages en helhetlig plan / standard for dette (hvor, når, hvordan etc.).	X	X				Teknisk sjef i samarbeid med enhetsledere	

Tiltaksområde 3: Annen fysisk tilrettelegging og stimulering

	Tiltak	2016	2017	2018	2019	2020	Ansvar	Status
1	Det skal utredes / iverksettes tilrettelegging med garderobe/dusj på jobb: <ul style="list-style-type: none"> Kommunale arbeidsplasser Private virksomheter stimuleres til å gjøre det samme 	X	X	X	X	X	Rådmannen	
2	Det skal utredes/ etableres sykkelløyper i barnehager og skoler der det er hensiktsmessig (med noen ferdighetselementer). Nærmiljøanlegg som kan få spillemidler? Se ellers Tiltaksområde 6, pkt. 2	X	X	X	X	X	Teknisk sjef i samarbeid med rektorer og styrere	
3	Det anskaffes klasesett / et antall sykler ved OBUS og Hunn sk. for å legge til rette for gjennomføring av sykkelturner ved skolene (det er vanskelig å ta med sykkel på skolebussen).						Rådmannen / rektorer	

Tiltaksområde 4: Involvere og engasjere innbyggere, informasjon

	Tiltak	2016	2017	2018	2019	2020	Ansvar	Status
1	Å gjennomføre årlige sykkel-kampanjer: <ul style="list-style-type: none"> Å sykle til og fra jobb Å sykle til og fra skole Å sykle til og fra fritidsaktiviteter Å sykle for å mosjonere (a-lå Aktiv Overhalla) Minst én kampanje hvert år.	X	X	X	X	X	Kultursjefen i samarbeid med arbeidsgivere, frivillige organisasjoner mm.)	
2	Prosjektet Sykkelambassadør i Overhalla. Å utnevne noen blant innbyggerne i Overhalla til Sykkelambassadører. (Noen som bruker sykkelen aktivt i hverdagen og er en god formidler og entusiast for økt sykkelbruk og sykkelglede, og kan "verve" flere syklist, det blir laget et eget nettverk for oppfølging av ambassadørene).	X	X	X	X	X	Kultursjefen	
3	Temakveld om sykkel i Horisonten (eventuelt årlig). <ul style="list-style-type: none"> Kåseri om sykkelferier / -turer Sosial møtested og informasjon om relevante aktiviteter/tilbud etc. Engasjere / involvere innbyggerne 	X	X	X	X	X	Kultursjefen	
4	Aktiv og systematisk bruk av relevante medier om sykkelveinettet / aktivitet-/opplevelsestilbud, informasjon, motta innspill, bygge sykkelkultur, motivasjon til aktivitet etc. <ul style="list-style-type: none"> Kommunens hjemmeside Sosiale medier Informasjonstavler etc. 	X	X	X	X	X	Kultursjefen	
5	<u>Stimulere til el-sykkel</u> Herunder å videreføre kommunal tilskuddsordning, sponse el-sykkel for kommunens innbyggere med 20% og maks kr. 3.000,- pr. sykkel innenfor ramme på kr. 50.000,- pr år i perioden 2016-17.	X	X				Kultursjefen	
6	Organisere tursykling - Ukens tur m guide Motivere til sykling, gi mer kunnskap om sykkeltilbudet/mulighetene i kommunen, gi gode opplevelser	X	X	X	X	X	Kultursjefen	

Tiltaksområde 5: Sykkelfokus i kommunens tjenesteområder

	Tiltak	2016	2017	2018	2019	2020	Ansvar	Status
1	Det skal være sykkelfokus i all kommunal planlegging (arealplanlegging mm.)	X	X	X	X	X	Rådmannen/ teknisk sjef	
2	Opplæring i skoler og barnehager Utarbeide opplæringsprogram ut i fra års-trinn Skolere de unge til å bli dyktige i trafikken og skape god sykkelkultur. Hjelp innvandrere til trygg ferdsel.	X	X	X	X	X	Skoler og barnehager	
3	Å revidere / implementere Grønne reiser retningslinjer for kommunens reisevirksomhet. Benytte sykkel der det er hensiktsmessig jf. Klima- og miljøplan pkt. 3.6.4.6	X	X	X	X	X		
	Se ellers: Sykkelparkering Tiltaksområde 1, tiltak 4, Tilrettelegge med garderobe / dusj Tiltaksområde 3, pkt 1.	X	X				Teknisk sjef	